

Fabra, Moll i Sanchis Guarner

Josep Ruaix

Antoni Ferrando Francés

Publicacions de la Universitat de
València
València 2019
418 pàgines

Antoni Ferrando Francés (Benicolet, Vall d'Albaida, 1947), catedràtic emèrit de filologia catalana de la Universitat de València i membre de l'Institut d'Estudis Catalans des de l'any 1985, ha publicat dins el present lustre la segona edició (la primera és de l'any anterior), revisada i ampliada, del llibre que dona títol a aquesta ressenya i que duu per subtítol *La construcció d'una llengua moderna de cultura des de la diversitat*. Hi recull deu treballs elaborats anteriorment: 1) «La dimensió nacional del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906): Teodor Llorente, Antoni Maria Alcover i Pompeu Fabra»; 2) «Pompeu Fabra: la reconstrucció d'una llengua nacional»; 3) «Fabra i el País Valencià»; 4) «La presència dels dialectes en l'obra de Pompeu Fabra»; 5) «L'occitanisme des d'una perspectiva valenciana»; 6) «La construcció històrica de la "norma lingüística" al País Valencià fins a les Normes de Castelló»; 7) «Les Normes de Castelló: desplegament i consolidació (1932-1983)»; 8) «L'ideal idiomàtic de Manuel Sanchis Guarner»; 9) «Francesc de B. Moll i Manuel Sanchis Guarner», i 10) «L'ideal idiomàtic de Joan Fuster». El volum és precedit d'una «Presentació» institucional i d'una «Introducció» de l'autor, com també seguit d'un «Índex antroponímic» i d'un «Índex onomàstic general».

El professor Ferrando demostra una gran erudició sobre els temes tractats, un enfocament precís i detallat i un ponderat equilibri en els seus judicis.

Com que ens trobem davant un recull de treballs publicats anteriorment de forma separada, en el volum hi ha bastantes reiteracions, és a dir, repeticions de dades, de conceptes i de citacions, cosa que, malauradament, afeixuga la lectura del text. Però una altra solució hauria mutilat els treballs i els hauria fet incomprendibles.

La conclusió que el lector va traient de tot plegat és que, a hores d'ara, resulta molt difícil aconseguir una normativa plausible uniforme per als tres grans territoris en què s'articula el domini lingüístic català. D'una banda, és evident que caldria una codificació com més unitària millor; de l'altra, també és clar que els parlants de cada varietat han de trobar acceptable tal codificació, sentir-s'hi identificats. No havent-se fet la normativització en l'època en què la feren llengües com el castellà, el francès, etc., mancant una unitat política dels territoris d'idioma comú i trobant-se la nostra llengua amb una hostilitat, més o menys forta o més o menys dissimulada segons els moments, per part de les instàncies dominadores o hegemòniques en tals territoris, l'esmentada normativització no es pogué fer de manera ideal. Com se sap, Fabra la va establir a partir del català central, cosa que ha inspirat sempre un cert recel en els altres àmbits, especialment el valencià, per raons històriques i socials. L'única solució del problema, segons es desprèn dels treballs de Ferrando, és dotar-se d'una normativa limitadament polimòrfica, però sempre convergent, és a dir, que cada un dels tres grans territoris de llengua catalana vagi practicant unes normes lingüístiques que en principi accepten les pròpies peculiaritats, però tendint vers una progressiva aproximació als altres estàndards o paraestàndards. O sigui que propugna seguir les recomanacions de Sanchis Guarner i de Moll per al valencià i per al balear, respectivament, que alhora són les que Fabra va recomanar als escriptors valencians en un conegut escrit de l'any 1918. ❁

Has llegit algun llibre sobre llengua que creus interessant de difondre?

Envia'ns-en una ressenya a revista@llenguanacional.cat i la publicarem.